

20. september 2017

Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering i 2018

Vælger kommunen statsgaranti, er udskrivningsgrundlaget for indkomstskatten fastsat af staten. Dette gælder også for de øvrige parametre, der indgår i beregningen af tilskuds- og udligningsbeløb, nemlig befolkningstal og grundværdierne. Ved valg af statsgaranti er kommunen sikret et bestemt indtægtsgrundlag i 2018, uanset hvordan konjunkturerne i øvrigt udvikler sig.

Når en kommune omvendt vælger at selvbudgettere, anvendes kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget for indkomstskatten. Endvidere anvendes kommunens egne skøn i de parametre, der anvendes til beregning af tilskud og udligning.

For selvbudgetterende kommuner vil der være en efterregulering i forhold til de faktisk realiserede skatteindtægter i 2018. Ligeledes vil tilskuds og udligningsbeløbene blive efterreguleret på baggrund af det faktiske niveau for udskrivningsgrundlag, grundværdier og befolkningstal. Efterreguleringen finder sted tre år efter budgetåret – altså i 2021.

Selvbudgetterende kommuner realiserer en gevinst hvis de faktiske nettoindtægter overstiger det statsgaranterede indtægtsniveau. Men omvendt bærer de også risikoen for, at de faktiske nettoindtægter bliver lavere end de statsgaranterede. Det kan fx være som følge af en anderledes udvikling i konjunkturerne end forventet eller ændrede forudsætninger i de øvrige komponenter, som indgår i Finansministeriets skøn for væksten i udskrivningsgrundlaget.

Statsgarantien for den enkelte kommune beregnes ud fra den såkaldte garantiprocent, som udtrykker væksten fra det senest opgjorte indkomstår (korrigeret for efterfølgende lovændringer) og til budgetåret. Garantiprocenten for 2018 udtrykker således den samlede vækst fra 2015 til 2018. Ved sammenligning af selvbudgettering og statsgaranti har det derfor betydning hvilken vækst, der realiseres i 2015, 2016 og 2017. Garantiprocenten for 2018 er af Økonomi- og Indenrigsministeriet fastsat til 10,5 %.

Den aktuelle situation – statsgaranti eller selvbudgettering i 2018?

KL's tilskudsmodel fremskriver data for skattegrundlag og befolkningsudvikling lokalt og nationalt, samt skøn over udviklingen i skattegrundlagets komponenter på landsplan. Prognosens skøn over den enkelte kommunes udskrivningsgrundlag hviler på forudsætninger om vækst, beskæftigelse, lønudvikling mm. i den enkelte kommune, og i hele landet. Prognosen tager afsæt i regeringens Økonomisk Redegørelse pr. august 2017.

Den 1. september 2017 var befolkningstal i Ishøj kommune 22.849. Befolkningsprognose for Ishøj Kommune 2018-2025 skønner indbyggertallet den 1. januar 2018 til 23.035.

- Hvis Ishøj Kommune valgte at selvbudgettere med det forventede indbyggertal svarende til befolkningsprognosen, ville indkomstskatteprovenuet være **lavere ved statsgarantien end ved selvbudgettering** – ca. 19,6 mio. kr. De foreløbige tilskuds og udligningsbeløb imidlertid ville blive nedjusteret øjeblikkeligt med 23,8 mio. kr., og efterreguleret positivt med 3,6 mio. kr. i 2021.

Dermed ville statsgarantien give samlet set ca. 0,7 mio. kr. mere i provenu end selvbudgettering. Dette scenarie vurderes at være det mest realistiske.

Tabel 1. Nettoprovenu ved hhv. garanti og selvbudgettering 2018

(1.000 kr.)	Ved statsgaranti (1)	Ved selvbudgettering (2)	Forskel (2) - (1)
Indkomstskatteprovenu	824.822	844.436	19.614
Foreløbig tilskud og udligning	829.156	805.263	-23.893
Nettoprovenu	1.653.978	1.649.700	-4.279
Samlet efterregulering 2018 i 2021	0	3.604	3.604
I alt inkl. efterreguleringer	1.653.978	1.653.304	-675

Kilde: KL's tilskudsmodel Tabel 8E: Beregning af nettoprovenu ved hhv. garanti og selvbudgettering 2018

- Hvis Ishøj Kommune valgte at selvbudgettere med det forventede indbyggertal svarende til bare 50 indbyggere **flere end befolkningsprognose**, ville billedet ændre sig og selvbudgettering ville være mere fordelagtig frem for statsgarantien med samlet 1,2 mio. kr.

Generelt set er det en fordel at vælge statsgarantien, hvis den indeholder en højere vækst i udskrivningsgrundlaget og et højere folketal end kommunens egne beregninger og forventninger.

Vækst i udskrivningsgrundlaget i Ishøj Kommune vurderes til at være meget tæt på den nævnte garantiprocent på 10,5 % for 2018. Den foreløbigt opgjorte vækst i 2015 og 2016 har været hhv. 3,7 % og 3,4 %.

Mht. folketal, så er statsgarantien givet for 94 personer flere, end Befolkningsprognose for Ishøj Kommune 2018-2025 skønner.

Selv om det er et marginalt beløb som statsgarantien giver mere end selvbudgettering, skal det ses i sammenhæng med de betydelige usikkerheder der er ved at vælge selvbudgettering.

Stabscenter Økonomi anbefaler på denne baggrund, at der vælges statsgaranti for budgetåret 2018.

Et "historisk" tilbageblik 2012-2015

Befolkningstallet i Ishøj Kommune steg meget for hvert år i perioden 2012-2015. Ministeriet har i sin udmelding om statsgaranti således undervurderet befolkningsudviklingen i Ishøj i de fire seneste år.

Tabel 2. Skøn og det faktiske betalingskommunefolketal

	2014	2015	2016	2017
Faktiske folketal pr. 1. januar	21.547	22.025	22.358	22.719
Faktiske folketal betalingskommune	21.619	22.106	22.454	22.814
Ministeriets skøn for betalingskommunefolketal	21.305	21.833	22.385	22.779
Forskel mellem skøn og det faktiske betalingskommunefolketal	-314	-273	-169	-35

Som et er vist i nedenstående tabel har statsgarantien - selv med den store afvigelse i folketallet – været en fordel frem for selvbudgettering i de tre **endeligt opgjorte år**.

Tabel 3. Statsgaranti vs. selvbudgettering 2012 - 2015

	2013	2014	2015	
Indkomstskatteprovenu	Budgetteret (statsgaranti)	740.506	754.384	757.596
	Endeligt opgjort	709.911	724.030	754.552
	Forskel	-30.595	-30.354	-3.044
Efterregulering (3 år efter; dvs. 2015 efterreguleres i 2018)	-1.263	12.799	368	
Resultat i alt	-31.858	-17.555	-2.676	

Kilde: KL's tilskudsmodel

Antallet af kommuner der selvbudgetterede var i 2015 og 2016 hhv. 5 og 16.